

PÖYTÄKIRJANOTE

Maakuntahallitus

§ 134

25.08.2014

Sivu 1

§ 134 LAUSUNTO LUONNOKSESTA UUDEKSI KUNTALAIKSI

Asia Valtiovarainministeriö on pyytänyt 26.8.2014 mennessä lausuntoa luonnoksesta uudeksi kuntalaiksi. Lausuntoa on pyydetty kunnilta, ministeriöiltä, kuntayhtymiltä mukaan lukien maakuntien liitot sekä etujärjestöiltä, puolueilta ja monilta muilta organisaatioilta. Uudistuksessa on tarkoitus edetä niin, että vielä nykyinen eduskunta hyväksyisi lain ja että se tulisi voimaan 1.1.2015. Monelta osin uudet säädökset tulisivat kuitenkin voimaan vasta seuraavien kuntavaalien jälkeen.

Uusi laki siirtäisi seuraavat kuntavaalit huhtikuuhun 2017. Voimassa olevan lain mukaan ne pidettäisiin lokakuussa 2016. Nyt istuvat kunnalliset luottamushenkilöelimet saisivat siis puolen vuoden lisäajan.

Kuntalaki on edellisen kerran uudistettu kokonaisuudessaan vuonna 1995. Se oli vuoden 1976 kuntalain saattamista ajan tasalle. Viimeisenä todellisena kuntalain kokonaisuudistuksena voidaankin pitää vuoden 1976 uudistusta. Silloin siirryttiin yhteen kuntamuotoon, otettiin käyttöön nykyinen esittelyyn perustuva päätöksentekomenettely ja luotiin perusta nykymuotoisille kuntayhtymille ja niiden hallinnolle.

Nyt ehdotetut muutokset ovat monelta osin vallitsevan käytännön kirjaamista lakiin. Uutena käsitteenä lakiin tuodaan valtakunnallisella tasolla tehtävä kuntatalousohjelma, joka korvaa peruspalveluohjelman ja peruspalvelubudjetin. Sillä luodaan perusta kunnan ja valtion taloussuhteelle. Kuntatasolla useammalle vuodelle ulottuva talouden ja palvelujen suunnitelma olisi kuntastrategia. Lakiehdotuksessa on säädös, joka edellyttää alijäämän kattamista neljän vuoden sisällä sekä säädökset ns. kriisikuntamenettelystä. Ehdotukseen on lisäksi kirjattu säädökset kuntakonsernista, johtajien johtajasopimuksesta sekä sähköisestä päätöksentekomenettelystä. Luottamushenkilöeliminä mainitaan kunnan vanhusneuvosto, nuorisovaltuusto ja vammaisneuvo. Nämä elimet kunnissa jo nyt lähes poikkeuksetta ovatkin

Kuntalakiehdotukseen ei liity poliittisia intohimoja. Kuntalain saattaminen nykykäytäntöä vastaavaksi on tarpeellista ja perusteltua. Lausunnossaan Varsinais-Suomen liitto keskittyy siihen, miltä osin lakiesitys koskee - tai on koskematta -maakunnan liittoa.

Yleisesti ottaen kuntalaki kokonaisuudessa säätelee kuntayhtymien, myös maakunnan liittojen toimintaa, mutta maakunnan liitto mainitaan voimassa olevassa laissa vain kerran. Vuonna 1999 lakiin lisättiin maakuntavaltuuston valintaa koskeva pykälä 86a. Sen mukaan maakuntavaltuuston poliittisten voimasuhteiden tulee vastata kunnallisvaalien tulosta ja että maakuntavaltuuston jäsenten tulee olla kuntiensä valtuutettuja. Tämä on siis ainoa kohta, jossa maakunnan liitto nykyisessä kuntalaissa erikseen mainitaan. Tämä kohta ei ole mukana lakiehdotuksessa. Esitys kuntalaiksi on valtiovarainministeriön [www.sivuilla kohdassa](http://www.sivuilla.kohdassa) www.kuntauudistus.fi.

Valmistelija LP/lk

Maakuntajohtajan ehdotus

Pöytäkirjaotteen oikeaksi todistaa:

PÖYTÄKIRJANOTE

Maakuntahallitus

§ 134

25.08.2014

Sivu 2

Maakuntahallitus päättää antaa seuraavan lausunnon:

Varsinais-Suomen liitto pitää kuntalain kokonaisuudistusta perusteltuna ja tarpeellisenä. Laissa ei mainita maakunnan liittoa. Maakunnan liitto on kuitenkin keskeinen alueilla toimiva kuntaorganisaatio. Kuntien tulee kuulua alueensa maakunnan liittoon. Uudessa kuntalaissa tulee mainita maakunnan liitto alueensa kunnallisena yleisviranomaisena, jota tulee kuulla useita kuntia koskevassa valtioneuvoston ja valtion viranomaisen päätöksenteossa. Tämä merkitsisi maakunnan liiton kuulemista muun muassa kuntaliitostilanteessa.

Alueiden kehittämislainsäädäntö sekä maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttävät, että maakunnan liitolla on valtuuston hyväksymä maakuntaohjelma ja maakuntasuunnitelma. Varsinais-Suomessa, kuten monessa muussakin maakunnassa, nämä kaksi asiakirjaa on yhdistetty maakuntastrategiaksi. Tämä on valmisteltu laajassa yhteistyössä kuntien, valtion viranomaisten ja muiden yhteisöjen kanssa. Kuntalaissa kuntastrategiaa koskevassa kohdassa tulisi olla viittaus maakuntastrategiaan. Kuntastrategialla tulee olla yhteys maakuntaohjelmaan ja -suunnitelmaan muun muassa elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittämisessä. Näiltä osin naapurikuntien strategioiden tulee olla yhteensopivia.

Kuntalakiehdotuksen 5 §:ssä on nykyisen lain mukainen säädös kunnanvaakunasta. Kunnanvaakunan hyväksyy valtuusto ja sen käyttöä valvoo kunnanhallitus. Maakuntavaakunasta ei laissa ole vastaavaa säädöstä, vaikka maakuntavaakuna on rinnastettavissa kunnanvaakunaan. Uudeksi momentiksi tuleekin ottaa kohta, jonka mukaan maakunnalla on maakunnan liiton valtuuston hyväksymä vaakuna, jonka käyttöä valvoo maakunnan liiton hallitus. Tällä lisäyksellä maakuntavaakunan asema tulisi virallistetuksi ja rinnastetuksi kuntavaakunaan.

Maakuntavaltuuston vaalin osalta selkein järjestelmä olisi suora kansanvaali. Maakuntavaalin järjestäminen olisi perusteltua, jos kuntapohjaisen maakuntahallinnon tehtäviä lisätään. Näissä oloissa nykyisen lain 86a §:n mukainen maakuntavaltuuston valintamenettely tulee ottaa myös uuteen lakiin.

Lausunto lähetetään: valtiovarainministerio@vm.fi

Päätös Maakuntajohtaja muutti pohjaehdotuksensa viimeisen kappaleen muotoon: "Nykyisen kuntalain 86a §:n mukainen maakuntavaltuuston valintamenettely tulee ottaa myös uuteen lakiin."

Ehdotus hyväksyttiin.

Lisätietoja edunvalvontajohtaja Lauri Palmunen; puh.0400 864 604; etunimi@sukunimi.varsinais-suomi.fi

Pöytäkirjaotteen oikeaksi todistaa: